

Vergaderjaar 1984-1985

19 156

Wijziging van de Wet voorraadvorming aardolieprodukten

A

OORSPRONKELIJKE TEKST VAN HET WETSVOORSTEL EN VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING, ZOALS AAN DE RAAD VAN STATE VOORGELEGD EN VOORZOVER NADIEN GEWIJZIGD

I. Wetsvoorstel

Onderdeel C, onder 4

4. toegevoegd worden een nieuw vierde en vijfde lid, luidende:

4. Voor de toepassing van het eerste en tweede lid wordt de hoeveelheid aardolieprodukten van een bepaalde categorie, welke een voorraadplichtige, die in Nederland in een periode als daar bedoeld voor eigen rekening aardolieprodukten heeft vervaardigd of doen vervaardigen, in die periode op de markt heeft gebracht, vermeerderd met het verschil tussen de hoeveelheid aardolieprodukten van die categorie, waarover hij op de dag, voorafgaande aan die periode, in Nederland als enig rechthebbende kon beschikken, en de hoeveelheid aardolieprodukten van die categorie, waarover hij op de laatste dag van die periode in Nederland als enig rechthebbende kon beschikken, indien dat verschil positief is, dan wel daarmede verminderd, indien het verschil negatief is, een en ander voor zover die hoeveelheden aardolieprodukten, waarover de voorraadplichtige in Nederland als enige kon beschikken, op de markt zijn aangebracht en ten aanzien van die hoeveelheden geen handelingen zijn verricht als bedoeld in het derde lid, onder a.

5. (is ongewijzigd gebleven).

Onderdeel M, artikel 13h

In de nieuwe tekst van het wetsvoorstel is een nieuw vierde lid ingevoegd

en is het vierde lid, zoals aan de Raad van State voorgelegd, gewijzigd in vijfde lid.

II. MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Paragraaf 2, zesde alinea

Sinds de inwerkingtreding van de wet op 1 april 1977 heeft de onafhankelijke handel een voorraadverplichting welke beduidend lager ligt dan 90 dagen. Krachtens artikel 12 is aan de onafhankelijke handelaren een ontheffing van 2/9 (20 dage) gegeven, terwijl daarnaast op basis van artikel 11, derde lid, nog eens een ontheffing van 55 dagen is verleend; dit deel van de voorraadverplichting is overgenomen door ICOVA. Voor de onafhankelijke handel resteert derhalve een voorraadverplichting van 15 dagen, dat wil zeggen: 15/365 van de in het laatst verstreken kalenderjaar op de markt gebrachte (ingevoerde) hoeveelheden aardolieprodukten van een bepaalde categorie.

Paragraaf 4, vijfde, zesde en achtste alinea

De kosten van ICOVA, welke voor het overgrote deel uit rente en tankhuur bestaan, worden gedekt door de afdrachten van de deelnemers aan ICOVA over hun binnenlandse afzet. Deze afdrachten kunnen worden doorberekend aan de eindverbruikers. Deze ICOVA-deelnemers betalen

maandelijks de afdrachten, gebaseerd op hun binnenlandse afzet in de voorafgaande maand, aan ICOVA. Sinds 1 juli 1983 bedraagt de afdracht f 1 per honderd liter benzine, f 1 per honderd liter gasolie en f 10 per ton stookolie.

In de brief van 29 september 1980 (Kamerstuk II 1980/81, 16 400, nr. 9) kon worden medegedeeld dat de geplande voorraden door ICOVA in eigendom waren verworven en dat per 1 oktober 1980 een deel van de voorraadverplichting van de deelnemers zou worden overgenomen. Deze voorraden kwamen overeen met 15 verplichtingsdagen industrie en 55 verplichtingsdagen handel in de categorieën a (lichte produkten), b (middeldestillaten) en c (zware stookolie) welke de wet kent. In dezelfde brief werd aangekondigd dat ICOVA zijn voorraden zou uitbreiden tot 30 respectievelijk 55 dagen. Nadat deze voorraden eind 1981 verworven waren, is – gezien onze potentiële kwetsbaarheid als gevolg van de beperkte mogelijkheden tot verbruikersbeperking bij de middeldestillaten en mede gezien de gunstige marktomstandigheden – besloten de gasolievoorraden bij ICOVA uit te breiden tot 40 verplichtingsdagen industrie. Ook deze zijn inmiddels verworven, zodat ICOVA vanaf juni 1982 beschikt over 1 422 000 ton produkt, verdeeld over 319 000 ton benzine, 650 000 ton gasolie en 453 000 ton stookolie. Per 1 januari 1983 werd het mogelijk, als gevolg van een dalend stookolieverbruik in het jaar 1982, op basis van de

bestaande voorraad stookolie nog tien dagen verplichting van de industrie over te nemen. De goede financiële positie van de stichting leidde in de loop van 1983 tot het bestuursbesluit, tien dagen verplichting van de industrie in de categorie a (circa 50 000 ton) over te nemen. Thans bedraagt de voorraad van ICOVA derhalve, naast de 55 verplichtingsdagen van de handel, 40 dagen verplichting van de industrie in de categorieën a, b en c, overeenkomend met 1 472 000 ton (per 1 januari 1984).

In de loop van 1984 heeft ICOVA, daartoe gemachtigd door de Minister van Economische Zaken, een overeenkomst gesloten met de SEP (Samenwerkende Elektriciteits Productiebedrijven N.V.), waarbij de SEP op zich heeft genomen een voorraad zware olie aan te houden ten behoeve van ICOVA en vervolgens COVA, zulks ter grootte van de betrokken voorraadverplichting van (I)COVA en ten minste voor de duur van vijf jaar. Aangezien SEP hiervoor aan ICOVA geen kosten in rekening brengt, verviel de noodzaak om aan de ICOVA-deelnemers een afdracht voor stookolie in rekening te brengen. Deze werd dan ook op nul gesteld. Aan de overeenkomst tussen ICOVA en SEP ligt de overweging ten grondslag dat zodoende de ICOVA-heffing geen materieel effect meer heeft op het aardgasstarief voor grootverbruikers. Noch aan de doelstellingen van de onderhavige wet, noch aan de marktwaardebenadering zoals verantwoord in de memorie van toelichting bij hoofdstuk XIII van de rijksbegroting 1984 (Kamerstuk 18 100, nr. 2, bladzijden 115 e.v.) wordt op deze wijze afbreuk gedaan.

Paragraaf 5, tweede alinea, grootste deel van b, en de derde en vierde alinea zijn ongewijzigd gebleven, maar door een machinetechnische fout verzuimd aan de Raad van State over te leggen.

Paragraaf 6.1, onderdeel c

(Tweede alinea): Op de nationale voorraadverplichting brengt de Minister van Economische Zaken per categorie aardolieproducten in mindering de som van de verplichtingen van de individuele voorraadplichtigen. Het verschil dient gedekt te worden door COVA-voorraden. Dit leidt tot de verwachting dat in 1984 de minimumomvang van COVA circa 2 mln. ton aardolieproducten zal bedragen. Dit komt overeen met ruim

50 dagen binnenlands verbruik van alle olieproducten, met uitzondering van nafta. Wordt slechts gekeken naar de beperkte groep producten, genoemd in artikel 1 van de wet en ontleend aan de EEG-richtlijn van 1968, dan zou de COVA-voorraad overeenkomen met circa 65 dagen. In paragraaf 5 is reeds gewezen op de omstandigheid dat de IEP-verplichting betrekking heeft op alle olieproducten (met uitzondering van nafta), terwijl de EEG-richtlijn zich beperkt tot de hoofdproducten.

(Tiende alinea): De ICOVA-voorraden bestaan uitsluitend uit producten, en wel de meest gangbare: benzine, gasolie en zware stookolie. Het ligt in de bedoeling dat COVA een grotere variëteit van aardolieproducten zal aanhouden en daarnaast ook ruwe olie. Bij de specifieke vaststelling zal uitgegaan worden van de behoeften van de binnenlandse markt in een tijd van een voorzieningscrisis (wanneer dus een consumptiebeperking van kracht zal zijn). Van belang is uiteraard ook de geschiktheid van de verschillende producten voor langdurige opslag. Lichte producten, zoals benzine, vertonen nogal wat verdampingsverliezen. Uit deze overweging kan het aanhouden van ruwe olie aantrekkelijk zijn, te meer daar de opslag van ruwe olie in het algemeen goedkoper is. Het ligt voor de hand dat de ruwe olie opgeslagen wordt in de nabijheid van raffinaderijen en dat er goede regelingen getroffen worden voor verwerking in crisistijd. De kwaliteit van de producten zal, zoals ook bij de ICOVA-voorraden het geval is, zodanig zijn dat langdurige houdbaarheid zoveel mogelijk is verzekerd. Verversing van de voorraden zal hierdoor slechts sporadisch noodzakelijk zijn. Het is een belangrijke taak van het COVA-bureau om de kwaliteit en kwantiteit van de voorraden te controleren.

Paragraaf 6.1, onderdeel d

De laatste zin van de eerste alinea luidde als volgt: Hierdoor dragen verbruikers bij aan de kosten, verbonden aan het aanhouden van deze noodvoorraden. De inning van de heffing zal worden verricht door de Dienst der Rijksbelastingen.

De tweede en derde alinea kwamen in de tekst, zoals aan de Raad van State voorgelegd, niet voor.

De vierde alinea (oud: tweede) luidde als volgt:

De in het wetsontwerp neergelegde hoogte van de heffing is berekend aan

de hand van de verwachte uitgaven van COVA en de geraamde binnenlandse afzet van de relevante aardolieproducten. Aangezien, zoals reeds eerder werd vermeld, de tussen de Stichting ICOVA en SEP in 1984 aangegane overeenkomst een duur van ten minste vijf jaar zal hebben en door SEP en ICOVA, noch COVA voor het aanhouden van de stookolievoorraden kosten in rekening zullen worden gebracht, zal ook de in artikel 13i, tweede lid, voorziene heffing op zware stookolie van f 10 per ton bij het in werking treden van de onderhavige wet op nul worden gesteld. De tijdige totstandkoming van een daartoe strekkende algemene maatregel van bestuur zal worden bevorderd. De kosten van COVA zullen voornamelijk betrekking hebben op rentebetaling op aangegane leningen en op opslagkosten. De overige kosten hebben betrekking op transport, controles, produktverliezen, salarissen en overhead. Daarnaast zal, uitgaande van de geraamde inkomsten en kosten, een beperkt eigen vermogen gevormd kunnen worden. Bij de berekening van de heffingshoogte is uitgegaan van integrale kosten voor COVA van circa f 90 per ton per jaar. Bij een te verwachten totale omvang van de COVA-voorraden van ruim 2,7 mln. ton maakt dit een heffingsopbrengst van circa f 240 mln. noodzakelijk; als gevolg van de in paragraaf 4 van dit deel van de toelichting vermelde overeenkomst met SEP zullen de door COVA aan te houden voorraden (op basis van de situatie in 1984) ca. 150 000 ton en de opbrengst van de heffing ca. 12 mln. gulden lager uitvallen dan zonder die overeenkomst het geval zou zijn geweest.

De vijfde alinea (oud: derde) luidde als volgt:

De kosten van COVA worden voor het overgrote deel bepaald door de omvang van de aangehouden voorraden. Als de omvang der COVA-voorraden is vastgesteld vormen de kosten in beginsel een gegeven. De vaststelling van de hoogte van de heffing is dan afhankelijk van de raming van de binnenlandse afzet van onder de accijns op minerale oliën vallende olieproducten.

De zesde alinea kwam in de tekst, zoals aan de Raad van State voorgelegd, niet voor. Ook onderdeel e kwam in de tekst, zoals aan de Raad van State voorgelegd, niet voor.

Paragraaf 6.4, onder g

De derde alinea luidde als volgt: Beroep op het College zal ook

openstaan tegen beschikkingen op grond van overeenkomsten als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de wet. Het betreft de overeenkomsten tussen EEG-Lid-Statens betreffende het aanhouden van noodvoorraden in de ene Lid-Staat ter voldoening van een voorraadverplichting in een andere Lid-Staat. Thans zijn dergelijke overeenkomsten met België en Luxemburg gesloten, welke ter goedkeuring aan het parlement zijn voorgelegd. Deze overeenkomsten bevatten een bepaling, die Nederlandse voorraadplichtigen, die voor Belgische of Luxemburgse voorraadplichtigen noodvoorraden willen aanhouden, opdraagt tevoren daarvoor toestemming van de Minister van Economische Zaken te vragen.

De vijfde, zesde en zevende alinea kwamen in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, niet voor.

Paragraaf 7

De twee laatste alinea's luidden als volgt:

Gezien de grote hoeveelheden die de stichting zal moeten aankopen en de sterke fluctuaties waarvan de oliemarkt blootstaat is flexibiliteit in de tijd door middel van een overgangsregeling noodzakelijk. Het ligt in het voornemen, indien de omstandigheden het toelaten, in circa 3 jaar de totaal benodigde COVA-voorraden aan te leggen.

Tot dat moment zal de voorraadplicht van COVA – per jaar – lager worden vastgesteld.

Artikelen

Artikel I, Onderdeel M, artikel 13h

De tweede en derde alinea kwamen in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, niet voor.

